

การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562)
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
The Curriculum Evaluation on Bachelor Degree of Education Program
in Science (Revised in 2019) Faculty of Education,
Nakhon Phanom University

สุรพงศ์ รัตน์^{1*}, ธิดาพร สวยสอาด², ธัญญาวดี ปินะกาโน³, กาญจนาวดี ประสิทธิ์สา⁴, จิตติมา ทิสูวรรณ⁵
และธนเทพ ปะตังถาน⁶
Surapong Rattana^{1*}, Thidaporn Souysaart², Thanyawadee Pinakano³, Kanjanawadee Prasittisa⁴,
Jittima Thisuwan⁵ and Thanatep Phatungthane⁶

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และ 2) ศึกษาแนวทางการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน บัณฑิตและนักศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ตามรูปแบบ CIPP model ทำการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ค่าคุณภาพของเครื่องมือเท่ากับ 3.81/4.00 การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อหลักสูตรในแต่ละด้านและการวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้ง 4 มีความพึงพอใจในระดับมาก ดังนี้ 1) ด้านบริบท กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก 2) ด้านผลผลิต ตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก 3) ด้านปัจจัยนำเข้า ตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) ด้านกระบวนการ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร / CIPP model / ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์

Received : 11 กุมภาพันธ์ 2565

Revised : 12 สิงหาคม 2565

Accepted : 24 สิงหาคม 2565

1, 2, 3, 4 อาจารย์ 5, 6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

1, 2, 3, 4 Lecturer 5, 6 Assistant Professor, Division of Science Education, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

*Corresponding author: surapong.r@npu.ac.th

ABSTRACT

This research study aimed 1) to evaluate the curriculum of the Bachelor Degree of Education Program in Science, and 2) to examine the procedure of developing the curriculum of the Bachelor Degree of Education Program in Science (Four years) (Revised in 2019), Faculty of Education, Nakhon Phanom University. The samples comprised professionals, administrators, graduated users, curriculum instructors, students, and graduates. The research instrument employed was a questionnaire designed according to the CIPP model evaluated for four aspects: context, input, process, and outcomes. The value of the instruments was 3.81/4.00. The data collection was the mean of satisfaction towards the curriculum in an individual aspect and content analysis. Statistics used were mean and percent.

The findings found that all 4 factors had high satisfaction levels as follows: 1) context: the samples were satisfied with the curriculum objectives at a high level; 2) product: the samples were satisfied with the graduate's characteristics at a high level; 3) input: the samples were satisfied with the quality of the curriculum as a whole at a high level, and 4) process: the sample group was satisfied with the teaching and learning management, measurement and evaluation, and curriculum administration at a high level.

Keywords: Curriculum Evaluation / CIPP model / Bachelor Degree of Education Program in Science

บทนำ

การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้กับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความคิด ทั้งคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะที่สำคัญทั้งทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลและสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริง สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม (มีซมิมา เล็งเล็ก, 2564) นอกจากนั้นแล้ว วิทยาศาสตร์ถือว่าเป็นวัฒนธรรมของสังคมสมัยใหม่ ซึ่งเป็นสังคม แห่งการเรียนรู้ ดังนั้นทุกคนจึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อจะได้มีความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น โดยผู้เรียนสามารถนำความรู้ในการเรียนวิทยาศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การ

อธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เพื่อให้เข้าใจเท่าทันธรรมชาติ ตลอดจนเข้าใจระบบการทำงานหรือสามารถพัฒนาเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้ และผลผลิตต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงาน

ศตวรรษที่ 21 เป็นศตวรรษที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ซึ่งเป็นผลจากอิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ ซึ่งจะต้องพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับให้มีทักษะความสามารถเพียงพอสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีภารกิจหลายประการทั้งด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านอุดมศึกษาซึ่งกันและกัน ในยุค

โลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปรียบเทียบ และเกิดเป็นแนวคิดที่จะปรับปรุง การอุดมศึกษาของแต่ละประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (วรารภรณ์ ศรีอยุธยา, 2562) อย่างไรก็ตาม ภารกิจหลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา คือการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของประเทศ ทุกสถาบันจึงเปิดสอนหลักสูตรปริญญาระดับต่าง ๆ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในทางวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ทุกหลักสูตรจะกำหนดวัตถุประสงค์ให้ สัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ สอดรับกับปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของแต่ละสาขาวิชา เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมิน ซึ่งการประเมินหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาทบทวน เกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่จะประเมิน (มารุต พัฒนาผล, 2558)

การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากกลุ่มผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อ พิจารณาตรวจสอบระบบการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพตามกระบวนการของการ พัฒนาหลักสูตรและการสอนแล้ว ยังสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมี การประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรให้มีความเหมาะสม เพื่อให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณะครู ศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นสถาบันผลิตครู วิทยาศาสตร์ออกไปรับใช้สังคม ซึ่งถือว่าเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญ ในการผลิตครูผู้สอน อันเป็นบุคลากรที่มี

ความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นของประเทศ โดยเปิดสอนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562) และใช้หลักสูตรดังกล่าวมาจนถึงปีการศึกษาปัจจุบัน เพื่อผลิตบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความสามารถพัฒนาผู้เรียน ให้มีพื้นฐานมีทักษะทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐาน ความเป็นมนุษย์ โดยเน้นจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) และสอดคล้องตามนโยบาย การผลิตและพัฒนาครูของกระทรวงศึกษาธิการด้วยอีก ประการหนึ่ง ระยะเวลาการผลิตบัณฑิตตามหลักสูตร ดังกล่าวมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ครบรอบที่สมควร ประเมินเพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุง โดยเน้นทั้ง ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทางสาขาวิชาตระหนักถึง ความจำเป็นที่จะต้องทำการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง จึงเห็นสมควรให้มีการดำเนินการประเมิน หลักสูตร เพื่อศึกษาข้อมูลและนำผลการศึกษาที่ได้ ไปเป็น แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้ง ยังเป็นภารกิจที่สนองตอบต่อเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ที่กำหนดให้มีการประเมิน หลักสูตรหลังจากการใช้หลักสูตรไปแล้ว ด้วยเหตุผลและ ความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ทางสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จึง ดำเนินการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง หลักสูตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมต่อไป

การประเมินหลักสูตรใช้รูปแบบการประเมิน หลักสูตรตามรูปแบบของฟาย เดลตา แคปปา (The Phi Delta Cappa Committee Model) ที่ยึดการ ตัดสินใจ (Decision Making Model) ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2003) ที่เรียกว่า CIPP Model เป็นรูปแบบ การประเมินที่สามารถประเมินสภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตรในด้านต่างๆได้อย่างครอบคลุม หลักการของการ ประเมินหลักสูตรตามรูปแบบซิปปโมเดลนี้ มุ่งประเมิน สถานการณ์ต่างๆ ของหลักสูตร 4 ส่วนคือ สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ (Stufflebeam,

2003) ในการประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของ CIPP Model ต่อมาได้ มีการขยายแนวคิดโดยมีการศึกษาถึงผลกระทบ (Impact) ซึ่งเป็นผลกระทบที่นอกเหนือจากผลผลิตที่ ต้องการให้เกิดผลจากการขยายแนวคิด ดังนั้นการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ดำเนินการตามแนวคิดของ รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้น นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ผลที่เกิดขึ้นอาจมีทั้งทางบวกและทางลบ ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับการศึกษาต่อ การมีงานทำ การได้รับรางวัล การเป็นที่ยอมรับของสถาบัน การนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน (มารุต พัฒนา, 2558) ผลการประเมินที่ได้จึงมีความครอบคลุม และสามารถนำมาประกอบการตัดสินใจวางแผน ตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง การดำเนินงานเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งทางสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่าเป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่มีความ เหมาะสมในการนำมาประยุกต์ใช้ประเมินหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ในครั้งนี้ ด้วยหวังว่าผลการประเมินที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และจริยธรรมในวิชาชีพเป็นที่ยอมรับ ในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
2. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตที่จบจากหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ นักศึกษาปัจจุบันรวมถึง อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ส่วนตัวแปรตามคือ 1) การ

ประเมินหลักสูตรทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต 2) แนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์(หลักสูตรสี่ปี) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562)

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 1) จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงใน ตารางที่ 1. 2) ตัวอย่าง ที่ได้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการดำเนินงานของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) (ฉบับปี พ.ศ. 2562) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม และ เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์(หลักสูตรสี่ปี) (ฉบับปี พ.ศ. 2562) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างในการวิจัย

ตัวอย่าง	จำนวน(คน)
นักศึกษาปัจจุบัน	31
บัณฑิตหรือศิษย์เก่า	15
ผู้ใช้บัณฑิต	8
อาจารย์ผู้สอน	6
ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหาร	3
รวม	63

รูปแบบการวิจัยเป็นแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยดำเนินการประเมิน หลักสูตร 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามรูปแบบ CIPP Model ซึ่งประกอบด้วย ด้านย่อย ๆ คือ 1) ด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร (ดังแสดงในตารางที่ 2.) และเนื้อหาของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา คุณสมบัติของอาจารย์และด้านวัสดุ - อุปกรณ์ เอกสารประกอบการศึกษา เอกสารวิชาการ ตำราเรียน อาคารและสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัด

และประเมินผล และการบริหารหลักสูตร และ 4) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ด้านทักษะทางปัญญาด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

การวิจัยดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรเพื่อการสร้างแบบสอบถาม 2) กำหนดกรอบแนวความคิดด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร 3) จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นในหลักสูตรโดยให้ครอบคลุมในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน และเนื้อหาวิชา ผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนำไปใช้ในการทำงาน การนำไปใช้กับการพัฒนาตนเอง และการบริหารและการจัดการ 4) นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) 5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยกับตัวอย่างต่อไป การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามตัวอย่างตามจำนวนที่แสดงในตารางที่ 1. และนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ผลข้อมูล

ขั้นตอนการวิเคราะห์ผลข้อมูล ดังนี้

1) ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นข้อความแบบเลือกตอบ ผู้วิจัยได้นับความถี่ และแสดงผลอยู่ในรูปร้อยละ

2) ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นข้อความแบบมาตราประมาณค่า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และทำการแปลผล ดังนี้ ช่วงคะแนนค่าเฉลี่ยการแปลผล ดังนี้

1.00 – 1.50 คะแนน น้อยที่สุด

1.51 – 2.50 คะแนน น้อย

2.51 – 3.50 คะแนน ปานกลาง

3.51 – 4.50 คะแนน มาก

4.51 – 5.00 คะแนน มากที่สุด

3) ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบปลายเปิดที่เป็น ข้อคำถาม ผู้วิจัยใช้หลักการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยทำการจัด

กลุ่มของข้อมูล นับความถี่หาค่าเฉลี่ยและรายงาน ผลในลักษณะที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตารางที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562)

จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 142 หน่วยกิต		
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต	- กลุ่มวิชาภาษา - กลุ่มมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ - กลุ่มวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ - กลุ่มสหเวชศาสตร์ - กลุ่มวิชาการเป็น ผู้ประกอบการ	-ไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต -ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต -ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต -ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต -ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต	- กลุ่มวิชาชีพครู กลุ่มวิชาชีพครูบังคับ กลุ่มวิชาชีพ ประสบการณ์วิชาชีพ ครู - กลุ่มวิชาเอก	-ไม่น้อยกว่า 37 หน่วยกิต -ไม่น้อยกว่า 22 หน่วยกิต -ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต -ไม่น้อยกว่า 66 หน่วยกิต
กลุ่มวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	กลุ่มวิชาเลือกเสรี	-ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

ตารางที่ 3 ค่าคะแนนความพึงพอใจของการประเมินในแต่ละด้าน

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1) ด้านบริบท	4.32	0.90	มาก
- การประเมินความพึงพอใจต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.48	0.93	มาก
- โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตร	4.15	0.87	มาก
2) ด้านปัจจัยนำเข้า	4.11	0.63	มาก
- คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	4.09	0.62	มาก
- คุณสมบัติของอาจารย์	4.15	0.65	มาก
- วัสดุ-อุปกรณ์ เอกสารประกอบการศึกษา เอกสารวิชาการ ตำราเรียน	4.11	0.53	มาก
- อาคารและสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน	4.16	0.72	มาก
3) ด้านกระบวนการ	4.06	0.66	มาก
- การจัดการเรียนการสอน	4.03	0.67	มาก
- การวัดและประเมินผล	4.05	0.69	มาก
- การบริหารหลักสูตร	4.11	0.61	มาก
4) ด้านผลผลิต	4.13	0.53	มาก
- คุณลักษณะของบัณฑิต			

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตร ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม รูปแบบการวิจัยเป็นแบบการวิจัย

เชิงสำรวจ (Survey research) โดยดำเนินการประเมินหลักสูตรด้านสถานะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และผลกระทบของหลักสูตร ผ่านแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากการเก็บข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย บัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ นักศึกษาปัจจุบัน อาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และผู้บริหารคณะครุศาสตร์ ผลจากการสำรวจทั้งหมด 63 คน ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ โดยมีผลการวิจัยตามรายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 3 และภาพรวมโดยสรุป ดังนี้

1) ด้านบริบท กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.32

2) ด้านปัจจัยนำเข้า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษามาก ในส่วนของโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร คุณ สมบัติของอาจารย์ วัสดุ - อุปกรณ์ เอกสาร ประกอบการศึกษา เอกสารวิชาการ ตำราเรียน อาคาร และสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน นั้น กลุ่มตัวอย่างมี ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีผลค่าเฉลี่ยการประเมิน อยู่ที่ 4.11

3) ด้านกระบวนการ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.06

4) ด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งได้ แบ่งออกเป็น 6 ด้านอยู่ในระดับมาก มีผลการประเมิน ความพึงพอใจเท่ากับ 4.13 ทั้งนี้จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจในเรื่องของ วัสดุ - อุปกรณ์ เอกสาร ประกอบการศึกษา เอกสารวิชาการ ตำราเรียน อาคาร และสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ โดยเฉพาะเรื่องเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่องไม่มีโรงอาหาร และเรื่องไม่มีพื้นที่ทำกิจกรรมส่วนกลาง

2. จากผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา

วิทยาศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม สาขาวิชาวิทยาศาสตร์พบว่า มีข้อเสนอแนะ วัตถุประสงค์ควรเน้นให้ครอบคลุมสมรรถนะ และมาตรฐานวิชาชีพครู เนื้อหาในรายวิชาที่มีความใกล้เคียงกันควรบูรณาการรวมกัน และเรื่องของวัสดุ - อุปกรณ์ เอกสารประกอบการ ศึกษา เอกสารวิชาการ ตำราเรียน อาคาร และสถานที่ใน การจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้ พอเพียงต่อความต้องการของ นักศึกษาเพื่อสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า

1) ด้านบริบท กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สิริินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู และคณะ(2559) ที่มีการประเมินด้านบริบท โดยใช้วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นปัจจัยในการประเมิน พบว่า ทั้งภาพรวมและ รายละเอียดแต่ละด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2) ด้านปัจจัยนำเข้า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ ต่อ คุณสมบัตินักศึกษาใน ส่วนของโครงสร้างของ หลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร คุณสมบัตินักเรียน วัสดุ - อุปกรณ์ เอกสารประกอบการศึกษา เอกสารวิชาการ ตำรา เรียน อาคารและสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน นั้น กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติมา พันธุ์พุกษา และคณะ(2561) ซึ่ง ได้รับคะแนนความเหมาะสมในระดับมาก เช่นกัน และ นอกจากนี้องค์ประกอบในการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าก็ สัมพันธ์กัน คือ พื้นฐานผู้เรียนและการรับนิสิต คุณสมบัตินักเรียนและผู้สอนและ สิ่งสนับสนุนการเรียน

3) ด้านกระบวนการ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ ต่อการจัดการ เรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหาร หลักสูตรอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จิราวรรณ กล่อมเมฆ และคณะ (2564) พบว่า การประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคณะฯ ได้ดำเนินการบริหารหลักสูตรตาม

หลักสูตรและแผนการจัดการศึกษาตลอดหลักสูตรที่วางไว้ มีความครอบคลุมตามกำหนดเวลา มีการติดตามการจัดการ เรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการศึกษา

4) ด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อ คุณลักษณะของบัณฑิต ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 6 ด้านอยู่ใน ระดับมาก การประเมินหลักสูตรครั้งนี้เพื่อตรวจสอบ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ประสิทธิภาพ ของหลักสูตร มีการตอบสนองต่อความต้องการของสังคม นอกจากนั้นแล้วยัง สามารถเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้ ทันสมัย สอดคล้องกับ ความต้องการ ของ ผู้เรียน รวมถึงตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ตามผลการวิจัยของ สิริินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู และคณะ (2559) ที่การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร พบว่า เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพเมื่อพิจารณาปัจจัย ทั้ง 4 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการ ดำเนินงานของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร สมควรที่จะดำเนินการต่อไป อย่างไรก็ตามยังมีผล การศึกษาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับผลการศึกษานี้ ได้แก่ จรรยา ตาสาและคณะ(2553) โสภกา แซ่ลี (2558) ชัชชัย จิตรนันท์ และคณะ(2558) และการศึกษาของบังอร ฤทธิอุตม (2560) Rooholamin และคณะ (2017) ซึ่งเป็นการศึกษาที่ใช้ CIPP model นอกจากนี้ยังพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจ ต่อปัจจัยต่างๆ ยังอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทั้งหมด

2. การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย นครพนม พบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติมา พันธุ์พุกษา และคณะ (2561) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่างๆ ไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร กล่าวคือ วัตถุประสงค์ควรเน้น ให้ครอบคลุมสมรรถนะและมาตรฐานวิชาชีพครู เนื้อหาใน รายวิชาที่มีความใกล้เคียงกันควรบูรณาการรวมกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณภา เอี่ยมฤทธิ์ และคณะ (2563) เรื่องการลำดับรายวิชาให้สอดคล้อง สัมพันธ์กัน ควรเพิ่มวิชาที่ฝึกทักษะ soft skill และทักษะ ทางภาษาต่างประเทศมากขึ้น สาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีแผน ในการนำข้อเสนอแนะต่างไปปรับปรุงหลักสูตรในครั้งต่อไป และนอกจากนี้ยังมีแผนในการปรับปรุงและพัฒนาใน เรื่อง

ของ วัสดุ อุปกรณ์ เอกสารประกอบการศึกษา เอกสาร
วิชาการ ตำราเรียน อาคาร และสถานที่ในการจัดการเรียน
การสอน ให้พอเพียงต่อความต้องการของนักศึกษาให้มาก
ยิ่งขึ้นเพื่อ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร
ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นครพนม ให้ มีประสิทธิภาพตรงตามลักษณะของบัณฑิตอัน
พึงประสงค์ ตามแนวทางของ มารุต พัฒนา (2558) ที่ได้
กล่าวถึงแนวทางการประเมินหลักสูตรว่า เป็นการตรวจสอบ
คุณภาพของหลักสูตรในประเด็นต่างๆว่ามีคุณภาพตามที่
หลักสูตรกำหนดไว้เพียงใด โดยมีข้อมูลเชิงประจักษ์เป็น
หลักฐาน และสามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงและ
พัฒนาให้หลักสูตรมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของ

ชุมชนและสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การนำผลการวิจัยไปใช้ โดยการนำผลการประเมิน
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ หลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ.2562 เป็นข้อมูล ที่นำไปใช้ในการพัฒนา
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ใน
ปรับปรุง ห้วงปี พ.ศ.2565 ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า
กระบวนการ และผลผลิตของหลักสูตร ให้ตรงตามความ
ต้องการของผู้เรียน และความต้องการของสังคมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). รายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (วันที่ 12 กันยายน 2557- 12 กันยายน 2558).
ผลงานรัฐบาลครบรอบ 1 ปี กระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นจาก [http://www.moe.go.th/moe/upload/news_](http://www.moe.go.th/moe/upload/news_policyPRAYUT/FileUpload/43356-4624.pdf)
[policyPRAYUT/FileUpload/43356-4624.pdf](http://www.moe.go.th/moe/upload/news_policyPRAYUT/FileUpload/43356-4624.pdf)
- กิตติมา พันธุ์ฤกษ์, วิโรจน์ ชมภู, ศาณิตา ต่ายเมือง, ลักษณะมงคล ถาวรณา, ชัชวาล พูลสวัสดิ์ และสิริลักษณ์ แสงจันทร์ธา.
(2561). การประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป (หลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ.2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. 20(1): 12-
24.
- จรรยา ดาสา, ณสรณ์ ผลโคก, อีรพงษ์ แสงประดิษฐ์ และสมปรีธนา วงศ์บุญหนัก. (2553). การประเมินและติดตามผลหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา(แผน ข) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (รายงานการวิจัย/
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- จิราวรรณ กล่อมเมฆ, จันทนา หล่อตจะกุล, เพชรรัตน์ เอี่ยมล่อ และเจตนา วงษาสูง (2564). การประเมินหลักสูตรพยาบาลศา
สตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) คณะพยาบาลศาสตร์มีขชั้น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก. วารสาร
การพยาบาลและสุขภาพ สสอท. 3(1): 16-31.
- รัชชัย จิตนันท์ และจิราพร วิชระโกชน์. (2558). การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model.
วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7(1): 95-108.
- บังอร ฤทธิอุตม. (2560). การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555 วิทยาลัยพยาบาลทหาร
อากาศ. วารสารพยาบาลทหารบก. 18(2): 203-211.
- มัทนิมา เส็งเล็ก, เรขา อรุณวงศ์, และเลอลักษณ์ โอทกานนท์ (2564) การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์ ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6. วารสารวไลยอลงกรณ์
ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 11(2): 91-103.

- มารุต พัฒนาผล. (2558). การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญสหวงศ์.
- วารสาร ศรีอยุธยา และสายสุดา เตียเจริญ (2562). การบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร. 10(2): 219-230.
- วรรณประภา เอี่ยมฤทธิ์, อัครา ธรรมมาสถิตย์กุล, ปรียานุช วรวิภิมชิต, ศรีหทัย เวลล์ส และ สมฤทัย ชีรเรืองสิริ (2563). การประเมินหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา: แนวทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ. อินฟอร์เมชัน. 27(2): 121-140.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ.
- สุภา นิลพงษ์. (2554). การประเมินหลักสูตรโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ พุทธศักราช 2552. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต/มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- โสภกา แซ่ลี. (2558). การประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียน โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ การประเมิน CIPP Model สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต/มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- สิรินทร์ ลัดดาภรณ์ บุญเชิดชู, มานิตา ลีโทชวลิต อรรถนุพรรณ, ธิตาพร คมสัน, อรกานต์ เพชรคุ้ม และธนาภา สงค์สมบัติ. (2559). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสาร Veridian E Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 8(1): 700-713.
- Rooholamin A., Amini M., Bazrafkan L., Dehghani M. R., Esmaeilzadeh Z., Nabeiei P., Rezaee R. & Kojuri J. (2017). Program evaluation of an integrated basic science medical curriculum in Shiraz School, using CIPP evaluation model. Journal of Advances in Medical Education & Professionalism. 5(3): 148-154.
- Stufflebeam, D. L. (2003). The CIPP model for evaluation. *The international handbook of educational evaluation*, 31 – 62.